

CENA KURJERA:

Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim kop. 3, poranny w niedzielę i święta kop. 5.

Dziś: Maksymiliana Biskupa.
Środa: Edwarda Króla.
Czwartek: Kaliksta Pap. Męcz.
Piątek: Jadwigi Wdowy i Teresy P.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie	6 minut 17.	Wschód księżyca o godzinie	5 minut 24 w.
Zachód	5 " 16.	Zachód	6 " 16 r.
Długość dnia godzin	10 " 59.	Wysokość wody na Wiśle stóp	0 cali 6
Ubyło	5 " 44.	Dziś o godzinie 2-ej po południu ciepła	7° R.

CENA OGŁOSZEŃ:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia numerach porannych, zwykłym niedzielnych i świątecznych, zamieszczone nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Sobota: Florentyna Biskupa.
Niedziela: Wiktora Biskupa.
Poniedziałek: Łukasza Ewangiel.
Wtorek: Piotra z Alkantary W.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9. — Telefon Redakcji nr 126. — Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Grzmisława; jutro Ziemi-sława.

Nabożeństwa: W kościele św. Franciszka Serafickiego przy ulicy Zakroczymskiej o godz. 10-ej zrana wotywa ku czci św. Antoniego Padewskiego.

Wystawy: Wystawa nasion. (Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm.—od godz. 9 1/2 rano do 4-ej po południu.)—Wyst. Tow. zachęty sztuk pięk., Krak.-Przedm. nr. 15 (od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczór.)—Wystawa obrazów A. Krywulka. (Hotel Europejski—codziennie od godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem.)

Teatry: Wielki: dziś „Gioconda” (pożegnalny występ gościnny pp. Jana de Negri i Leona Mirandy); jutro „Miłość i sztuka” (1-szy i 2-gi akt) i „Warszawa”; — Rozmaitości: dziś „Nasi zięciowie”; jutro „Jacus”; — Mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): dziś „Wielki dzwon” (1-szy raz); jutro „Puchar srebrny”. (Godz. 7 1/2 wieczorem.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-ej rano do wieczora.

Sądy pokoju

w świetle opinii senatu.

Dokument urzędowy, ogłoszony świeżo w łamach *Praw. wiest.* zawiera nader dosadną krytykę dotychczasowej działalności sądów pokoju.

Dokumentem tym jest ukaz rządzącego senatu, uchwalony w połączonym komplecie pierwszego i kasacyjnego departamentu i przesłany w postaci okólnika do wszystkich zjazdów sędziów pokoju, dla których służyć on ma na przyszłość za wskazówkę i przestrożę.

Ze względu na wyjątkowość samego faktu udzielenia urzędownie całej grupie sądów publicznej admonicji, tudzież ze względu na konieczność, ażeby osoby interesowane wiedziały, czego w danym razie od sądów wymagać mają prawo, godzi

się zaznaczyć szersze koła naszej publiczności z ośnową pomienionego dokumentu.

Źródłem takiego orzeczenia stały się dla senatu pod jego adresem skargi interesantów, przesyłane łącznie z dokonywanymi od czasu do czasu rewizjami. Z tego materiału senat w ukazie swym wysnuł całe pasmo zarzutów.

Na ich czele, snąc ze względu na największą powszechność tego obawu, skonstatowano fakt, że u wielu sędziów pokoju i w wielu zjazdach sprawy dostają się na wokandę zaledwie po upływie dwóch lub więcej miesięcy od daty ich wytoczenia, a niekiedy i przez rok cały, a nawet lat parę, leżą bezczynnie na półkach. Senat nadmieniał przytem, że jak się pokazało, nie brak i takich sędziów pokoju, którzy przez cały czas swojego urzędowania literalnie ani jednej sprawy nie rozstrzygnęli. Uznając zaś, że te i tym podobne nadużycia i uchybienia wynikają w znacznej mierze ztąd, że sędziowie pokoju nadto często wydalają się z miejsca swego urzędowania, tudzież nie każdorazowo wyznaczają audjence sądowe, ukaz senatu karci wszelkie tego rodzaju odstępstwa od przepisów ustawy i przypomina, że biuro sędziów pokoju powinno być codziennie otwarte dla interesantów, i że nawet w dni niesądowe („niepristutstwiennye”) powinien on osobiście przyjmować podania i skargi (por. dwie decyzje ogólnego zebrania senatu z 1880-go r. za nr 68 i 71, tudzież decyzję cyw. dep. kas. z 1874-go r., nr 750).

„Mając zatem na względzie, że niezwłoczne rozpoznanie podań i skarg jest o tyle niezbędnym warunkiem działalności sądownictwa pokojowego, iż niezachowanie tego warunku równa się częstokroć zupełnej odmowie wymiaru sprawiedliwości” — senat nakazuje sędziom pokoju ściśle przestrzeganie nadal wspomnianych powyżej przepisów i w celu dokładnej kontroli w tym względzie, zobowiązuje ich do składania właściwemu zjazdowi treściwych wykazów miesięcznych, z wyszczególnieniem ilości odbytych audjencyj sądowych i liczby spraw osądzonych i nierozstrzygniętych. Każdy fakt nieodbycia audjencji wyrokującej w którymkolwiek bądź dniu po-

wszednim, oraz przetrzymania sprawy bez osądzenia przez trzymiesięczny okres czasu, musi być w tych wykazach szczegółowo wyjaśnionym.

Wkładając obowiązek ścisłej i nieustannej kontroli nad sędziami pokoju na zjazdy pokojowe, senat zaleca tym ostatnim, pod grozą w przeciwnym razie własnej odpowiedzialności z § 406 kodeksu karnego, iżby sędziów pokoju za wszelkie ich uchybienia pociągały doraźnie do odpowiedzialności dyscyplinarnej, a w razie ważniejszych nadużyć czyniły bez zwłoki przedstawienia do senatu w kwestji oddania winnych pod sąd.

Końcowe ustępy ukazu stosują się specjalnie do zjazdów pokojowych.

Senat i tutaj karci zdarzające się, podobno dosyć często, nieprawne odraczanie sesyj z powodu nieobecności prezesa lub jakiegoś członka kompletu i podobnie, jak poprzednio pod adresem sędziów pokoju, przypomina o potrzebie szybkiego wymiaru sprawiedliwości. W tym względzie ukaz w mowie będący wyjaśnia stanowczo, że w myśl dawniejszych postanowień senatu (dec. ogóln. zebr. z r. 1875-go nr. 63 i z r. 1880-go nr. 61), czas trwania kadencji zjazdowej zależeć ma nie od wyznaczonej uprzednio ilości posiedzeń, lecz od ilości spraw, kwalifikujących się do osądzenia, „albowiem w toku danej kadencji zjazd ma obowiązek rozstrzygnąć wszystkie sprawy, które przed jej otwarciem wpłynęły, o ile wyjątkowo w tej mierze nie znajdą jakieś prawne, niezależne od zjazdu, przeszkody”.

Tak brzmiała opinia najwyższego w państwie przybytku Temidy o dotychczasowej działalności niższych organów sądownictwa, powołanych, że się tak wyrazimy, do wypieku powszedniego chleba życiowej sprawiedliwości.

W chlebie tym senat dojrzał istnienie wielkiego zakaleca...

Obostrzenie kontroli dyscyplinarnej ma go zupełnie usunąć.

Fr. Nowodworski.

46)

STAROSTA ZYGWULSKI.

Przez

Adama Krechowickiego

(Dalszy ciąg.)

Z niewymowną radością posłyszał Stadnicki o tej wyprawie. Odrywało go to niejako przemocą od posępnych myśli, wyprowadzało gwałtem z tego koła podejrzeń, gniewu i planów zachwałych, do których pociągała go namiotność, ale które go jeszcze mimowoli przerażały. I rad był w duszy Stanisław tej okazji, która pozwalała zapomnieć choć na moment o strapieniu srogim, a sławy przymnażając, mogła też i serce Hanny stanowczo ku niemu nakłonić.

Z zapalem tedy począł czynić przygotowania, aby z pięknym poczem stawić się na ową wyprawę. Zanim wszakże wyruszył, wyprawił posłów do Ty-czyna z listem bardzo ozdobnym, w którym zaklinał Hannę, aby wspomnieniem dzieciństwa swego wierną pozostała.

„Idę—pisał Stanisław—raz jeszcze krew mą nieśię ojczyźnie w ofierze, a ufam, iż skoro żyw powrócę, krzywą mi już nie będziesz, lecz widząc mój afekt stały i wierny, zgodzisz się los swój z moim losem połączyć na doczesny żywot.”

Tak tedy załatwiwszy tę sprawę, z sercem swobodniejszym, pojechał jeszcze do Krakowa, gdzie go niektóre pilne sprawy wzywały i tam u Blandraty, którego zawżdy odwiedzał, spotkał się z młodym

Jerzym Szornem czyli Dołęgą, bardzo już pięknie wyrosłym, ośmastoletnim podówczas młodzianem. Stanisław widywał go jeszcze małym chłopcem, a zdumiał się ujrzawszy go teraz tak dorodnym młodzieńcem, który rwał się już do rycerskich czynów, a jeno marzył o tem, aby móżdż do obozu polekiego się dostać. Młody Jerzy odrazu też całem sercem przygnał do wspaniałego rycerza i tak sławnego wojownika, jakim był Stadnicki, a dopóty od niego nie odstąpił, dopóki on do swej rotty go nie wcielił. Stało się to zaś tak niespodziewanie i szybko, iż ani Blandrata, ani rotmistrz Szornel o postanowieniu Jerzego żadnej wiadomości nie mieli i przekonali się o tem dopiero wtedy, gdy on wraz z Stadnickim zniknął z Krakowa. Jerzy nie mówił im nic, bo znając wielkie ku sobie przywiązanie Blandraty, bał się opozycji jego, a lękał się zarazem oporu rodzica z powodu jego ku Stadnickim animozji.

Tedy Blandrata po zniknięciu Jerzego w wielką rozpacz popadł, a rotmistrz nie namyślając się wiele, jakkolwiek w podeszłym już był leciech, pospieszył wnet za synem do królewskiego obozu, kędy jako doświadczony wojownik z wielką atencją przez Zamoyskiego został powitany. Przypadek jednak zrzadził, iż nie tak rychło z synem się spotkał, bo gdy rotmistrz do Zawołocia przybył, król go wnet wraz z Filonem Kmitą i Haraburdą, który litewskimi tatarami dowodził, do Krzysztofa Radziwiłła ku Dnieprowi był wysłał i polecił im z tej strony nieprzyjaciela trwożyć, wetując owe kłeski, jakie on w krajach litewskich sprawił. Szornel nie mógł się opierać rozkazom królewskim, a że przytem inną jeszcze poufną misję do Radziwiłła miał sobie poruczoną, poszedł z ciężkim sercem na ową wyprawę,

wiedząc już jako Jerzy wraz z Stadnickim naprzód ku Ostrowi, który jest twierdzą na rzece Welice zbudowaną, pomknął.

Ale Stadnicki już zaraz na samym początku tej wyprawy zniechęcił się był, widząc, jako wszystko idzie wedle Zamoyskiego planów, który tak wielką ufność u króla posiadał, że go tenże hetmanem wielkim koronnym uczynić zamierzył, co też zbliżając się już do Pskowa, w Woroncowie radę wojenną złożywszy, postanowił i w obozie ogłosić kazał, z tym ważnym dodatkiem, jako Zamoyskiemu pełnić owej władzy hetmańskiej, którą miał Jan Tarnowski nadawa, a wszystkich wzywa, aby mu najzupełniej posłuszni byli.

Nie mogło się to podobać tym, którzy jako Stadnicki brak eksperjencji wojennej Zamoyskiemu zarzucali, a to dla tego, ile że niezwykle karność przezeń w obozie zaprowadzonej, poddać się nie chcieli lub owych zaszczytów i wyniesienia się zażdościli. Jakkolwiek tedy w ogóle wieść o nominacji Zamoyskiego z wielką na pozór radością w obozie przyjęta była, toć wszakże już zaraz poczęła sobie torować drogę i nurtować potajemnie chytra zawiść przeciw hetmanowi, którą Stadnicki a z nim inni Zamoyskiemu niechętni, żarliwym słowem rodmuchać się starali, z każdej po temu okazji zręcznie korzystając.

Miasto Psków, ku któremu hufce polskie dążyły, była to wielce obronna i w dzielną załogę zaopatrzona twierdza, na wielkiej rozłożona równinie. Najwyższą tam władzę mieli sobie poruczoną książęta Bazyli i Jan Szujscy. Piechota moskiewska, która przeszło 50.000 bardzo sprawnego liczyła żołnierza, dowodził Kosecki, rycerz bardzo dzielny. Oprócz ko-

WIADOMOSCI BIEŻĄCE

= Dowiadujemy się z gaz. *Rus. kurj.*, iż ministerjum dóbr państwa uzyskało już kredyt na urządzenie stacyj bakteriologicznych w miejscowościach najczęściej nawiedzanych przez syberyjską zarazę bydła. Zadaniem rzeczonych stacyj będzie bezpłatne szczepienie bydła zarazka.

= *Praw. wiad.* w dziale rozporządzeń prasowych donosi, iż p. Teodorowi Paprockiemu, wydawcy miesięcznika *Wiadomości bibliograficzne*, dozwolono wydawać zamiast tej gazety tygodnik naukowo-literacki p. t. *Życie*.

= Wczoraj wieczorem, ostatnim pociągiem drogi żelaznej warszawsko-bydgoskiej (o godzinie 10¹/₂), przybył do Warszawy zarządzający ministerjum sprawiedliwości, senator Manassein, powitany na dworcu kolei przez nader liczne grono urzędujących tutaj sędziów, przybranych w mundury galowe. W liczbie zebranych, obok członków magistratury miejscowej, znajdowali się też prezesi sądów prowincjonalnych. Nadto oprócz sędziów w ścisłem tego słowa znaczeniu, byli tu obecni reprezentanci kasy obrońców przysięgłych i rejenci, a władze administracyjne znalazły swych przedstawicieli w osobach gubernatora warszawskiego bar. Medema i generała-oberpolicmajstra p. Tołstoja. Samo powitanie trwało chwilę tylko i cały orszak natychmiast opuścił peron i dworzec. Minister Manassein zabawić ma w naszym mieście dwa dni. Z racji przyjazdu p. ministra, który w godności tej zastąpił przed rokiem p. Nabokowa, nadmieniamy, iż pochodzi on z rodziny kaukaskiej i w służbie rządowej pozostaje od r. 1854-go. Przed objęciem obecnej swej godności p. Manassein dał się już poznać szerszym kołom cztery lata temu rewizją instytucyj sądowych i administracyjnych w guberniach nadbaltyckich.

= W dalszym ciągu odbywającej się obecnie rewizji sądów tutejszych, pomocnik naczelnego prokuratora senatu, p. Raszet, zwiedził wczoraj V-ty wydział cywilny sądu okręgowego, tudzież obadwa wydziały hypoteczne, gdzie przeglądał księgi wieczyste.

= Wszyscy właściciele domów oraz sklepów otrzymali polecenie dopełnienia w ciągu dwóch tygodni, pierwsi reparacji rynien, drudzy zaś szylków, a niestosujący się do niniejszego rozporządzenia będą pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

= Ponieważ wiele zagadkowych kradzieży w mieszkaniach zostało spełnionych, jak stwierdzają śledztwa sądowe, przez fraterów, przeto p. ober-policmajster, celem rozciągnięcia baczniejszej kontroli nad indywidualniami powyższej kategorii, polecił komisarzom policyjnym dopilnować, aby nikt się nie zajmował rzeczonym procederem, dopóki nie otrzyma specjalnego z policji pozwolenia.

= Służba policyjna otrzymała polecenie sprawdzić, czy markizy nad sklepami nie są niżej nad trzy arszyny pomieszczone.

zaków zdalnych do prędkich obrotów i zasięgania wiadomości o drogach, miejscach i obrotach nieprzyjacielskich, lub zgola do rabunku, a bardzo wytrwałych, było tam jazdy porządnej do siedmiu tysięcy. Otrzymał też Zamoyski wiadomość, jako znaczne posiłki z Moskwy ku obronie pskowskiej twierdzy jeszcze przybyć mają i że Mikołaj Chostow jeden z najsprawniejszych dowódców, w siedm tysięcy piechoty już ciągnie ku Pskowu. A gdy nadto z bliska rozpoznano owe obwarowania i okopy, jakimi miasto zewsząd było otoczone, przekonano się, iż sprawa tu będzie ciężka i długiego czasu wymagająca.

Na wschód od miasta grunt był nieco pagórkowaty i skalisty; tedy z tej strony można się było najbliżej pod okopy nieprzyjacielskie podsunąć, ile że owe pagórki nieżą ochronę wojsku przed pociskami dział dać mogły, a płynąca opodal rzeka Welika osłaniała dobrze piechotę. Tedy król, który już sam po zdobyciu Ostrowa pod Psków przybył, dość był fraszliwy, widząc, jako mu o stanie i obrotności twierdzy daleko mniej powiadano, postanowił też z onej strony wschodniej miasto dobywać. Przeprowadzono się tedy przez rzekę Czerechę i obóz pod onemi pagórkami założywszy, ściągnięto co przedniejsze rotę jazdy polskiej i wojska litewskie. Od kurlandzkiego księcia przybyły też hufce świeże, które na straży w Inflanciech stały, a także ochotnicy pruscy i zagranicznej młodzieży siła, bardzo pięknej, którą przywieźnięta stawa onej wyprawy. Rozłożono się tedy w ten sposób, iż hufce polskie w trzech stanęły szeregach na skrzydle prawem. Węgowie zajęli stronę lewą nad rzeką Weliką, dalej nieco Litwa przy gościńcu, do zamku Porchowa wiodącym, a

= Muzeum przemysłu i rolnictwa zaprasza wszystkie osoby, które oświadczyły gotowość przyjęcia udziału w ocenie nasion na otwartej wczoraj wystawie, o przybycie do kancelarji Muzeum w dniu dzisiejszym o godzinie 10-iej rano dla porozumienia się co do podziału poruczonych czynności.

= W dniu wczorajszym JW. generał-gubernator warszawski, generał-adjutant Hurko, zwiedził wystawę świeżo otwartą w Muzeum przemysłu i handlu oraz mieszczące się w gmachu tegoż Muzeum laboratorja.

= JE. ks. Antoni Sotkiewicz, biskup diecezji sandomierskiej, w dniu wczorajszym, po kilkodzielnym pobycie w naszym mieście, wyjechał do Sandomierza.

= Z literatury.

* *Wszelchwiat* w ostatnim numerze zamieszcza bardzo ciekawą wiadomość o fotografowaniu wnętrza oka człowieka w celach leczniczych.

Niezmiernie ciekawy ten eksperyment powiódł się pp. W. T. Jackmannowi i I. D. Websterowi.

Na fotografiach, zdejmowanych pomyślanym przez nich systemem, występują linie ciemne, przedstawiające naczynia krwiste na siatkówce.

Odbicia fotograficzne mogą być powiększane, a wtedy wszelkie zbroczenia chorobliwe występują wyraźnie.

Zbytecznem byłoby dodawać, że wynalazek ten może w przyszłości, po należytem zbadaniu i licznych doświadczeniach, oddać niezmiernie przysługi okulistyce.

= Jubilat.

Tutejsze Towarzystwo farmaceutyczne postanowiło obchodzić jubileusz 50-letniej pracy w zawodzie aptekarskim p. Karola Lilpopa.

Uroczystość odbyć się ma dnia 20-go b. m.

Jubilat piastował kilkakrotnie godność prezesa Towarzystwa farmaceutycznego.

= Z wystawy nasion.

Dla informacji zwiedzających donosimy, iż codziennie od 12-iej do 2-iej na wystawie nasion udzielane będą szczegółowe objaśnienia, dotyczące analizy pszenicy i aparatów do tego używanych, oraz objaśnienia dotyczące oceny nasion, sposobów wyprawdzania siły kiełkowania, zanieczyszczeń, rozpoznawania szkodników w zbożu i burakach itp.

Obie te ciekawe wystawy urządzone są przez pracownię chemiczną i stację oceny nasion przy Muzeum.

Od dnia wczorajszego czynnem już jest biuro pośrednictwa w sprzedaży i kupnie, pobierające komisyjnego 1/2% od dokonanych transakcyj z nasionami; przy sprzedaży zaś innych przedmiotów, rolnictwa dotyczących, komisowe pobierane będzie według dobrowolnej z biurem umowy.

Wczoraj wystawę zwiedziło za biletami płatnymi około stu osób, w czasie od godziny 3-iej do 4-iej po południu.

Dziś wystawa otwarta od godziny 9¹/₂ zrana do 4-iej po południu.

= Z Towarzystwa dobroczynności.

Na posiedzeniu wczorajszem wydziału dochodów

niestałych w Towarzystwie dobroczynności, zaproszeni artyści malarze licznie zgromadzili się dla udzielenia swych rad co do zamierzonej wystawy obrazów starożytnych, bronzów i kosztowności, będących w posiadaniu osób prywatnych.

Na wniosek p. Wojciecha Gersona, który oświadczył, że wobec licznych wystaw, mających się w tym czasie odbywać, wystawa projektowana mogłaby zawiesić, postanowiono odłożyć jej urządzenie do dalszego czasu.

Co do kiermaszu, postanowiono starać się o urządzenie go w cyrku, a gdyby to było niemożliwem, w sali teatru Nowego przy ulicy Królewskiej.

W końcu wydział zaprosił na kierownika teatryku dobroczynności p. Marjana Gawalewicza, który oświadczył, że obowiązek ten przyjmuje i program swej działalności przedstawi na przyszłym posiedzeniu, odbyć się mającym w poniedziałek.

= Przez pamięć zasług.

Dwaj koledzy zmarłego przed niedawnym czasem Dobrskiego, pp. Quattrini i Münchhejmer, nie zapomnieli o obowiązku, jaki względem rodziny tyle zasłużonego artysty ciąży na towarzyszach jego w zawodzie artystycznym i na publiczności.

Krzążają się oni już bardzo żywo około zgromadzenia najlepszych sił artystycznych, aby koncert godnym był wspomnienia, jakie Dobrski po sobie zostawił.

O ile dotąd wiadomo, sympatyczny ten koncert odbędzie się w ciągu miesiąca grudnia.

= Wyjaśnienie.

Podany przez p. Czajewicza projekt urządzenia wystawy szkiców wspólnymi siłami artystów-malarzy, spotkał się w niektórych piśmach z zarzutami.

Z powodu tych zarzutów p. Czajewicz prosi nas o zamieszczenie poniższego wyjaśnienia:

„Dotychczas, jak wiadomo, wystawy szkiców urządzali pp. Maszyński i Ryszkiewicz.

Czy wystawy te odpowiadały wymaganiom estetycznym i artystycznym, sąd nie do mnie należy, faktem jest jednak, że dały ładny zysk, gdyż przeszłoroczna przyniosła około 500 rs. netto.

Otóż nasuwa się pytanie, czy korzystniej jest, aby wystawę urządzali przedsiębiorcy dla własnego zysku, czy też artyści dla ogólnego dobra kolegów.

Przeciw pierwszej manipulacji nie mam nic do zarzucenia, albowiem każdemu wolno urządzać przedsiębiorstwo, jeżeli to uważa dla siebie za korzystne, nie zamierzałem też wcale stawiać na przyszłość pp. M. i R., nie ogłaszałem, że sam urządzam drugą wystawę, lecz w kółku kolegów podniosłem projekt urządzenia jej wspólnymi siłami dla ogólnej korzyści malarzy.

W tym celu proponowałem, ażeby wszyscy malarze artyści, zgadzający się na tę myśl, zebrali się i wybrali komitet, któryby zajął się stroną administracyjną wystawy.

Sama wystawa, według mego projektu, miała być urządzona nie w ciasnym, brudnym i ciemnym lokalu, lecz w widnej i wykwiśniętej sali, z odpowiednim komfortem, przyjmowane zaś byłoby rzeczy tylko

cie starano się o to najwięcej, by posiłkom nadciągającym ku Pskowu, nie dać przystępu.

W tym celu całą drogę od obozu do Swiatohory, z kąd Chostow z posiłkami przybyć miał, osadził Zamoyski wojskiem litewskiem, a prócz tego na Wielkiej rzece bardzo sztuczne środki przedsięwzięt: zgromadziwszy bowiem znaczną liczbę łodzi, kazał je mocno łańcuchami spoić i w dwóch szeregach przy brzegu ustawić tak, aby jeden z nich po przejściu nieprzyjaciela odwrót mu przeciął w poprzek rzeki stawając, a drugi bliżej Pskowa umieszczony, w dalszej żegludze przeszkodził i chwycił jakoby w zasadzkę. Mądrze to było obmyślanem i skutecznem się okazało: gdy bowiem jednej nocy część wojska Chostowa na łodziach ku Pskowu dotrzeć usiłowała, wpadła w przygotowaną zasadzkę i nawet pierwszego natarcia nie wytrzymała, w rzece się potopiła, albo na ląd chcąc się wydostać, wpadła w ręce Niemców, którzy pod wodzą Urowieckiego na tę wyprawę przeznaczeni byli. Chostow, dowiedziawszy się o tej klęsce, żeglugi całe już zaniechał, ale z resztą swej piechoty borami ku Pskowu spieszył, korzystając najeźdźcą z nocy, które były podówczas bardzo ciemne i długie, ile że to już jesień następowała. Ale i tu nie lepiej mu się powiodło, gdyż żołnierze jego, już ową klęską pierwszych oddziałów na Wielkiej przepłoszeni, tłumnie uchodzić zaczęli, że zaledwie trzystu przy nim zostało, a gdy w dalszym pochodzie parł się ciągle naprzód, przez księżcia Wiśniowieckiego Andrzeja spostrzeżony, wraz z całym swoim wojskiem do niewoli się dostał.

(Dalszy ciąg nastąpi).

wreszcie między Polakami i Litwinami rozłożyli się Niemcy. Zaraz też Węgowie poczęli okopy sypać nawprost jednej najbardziej wysuniętej baszty, zwanej Pokrową. Obok tej baszty była inna, Swinięską zwana, ku której Polacy z wielkim mozołem w gruncie skalistym podkopywać się zaczęli.

Roboty te szły powoli i bardzo ciężko, a nieprzyjacieli chcąc jeszcze takowe utrudnić, często z twierdzy wypadał i chociaż zawżdy odparty, jednak o straty przyprawiał znaczne i postęp onych robót jeszcze powolniejszym czynił. Polapani niektórzy jeńce zgodnie zeznawali, jako w Pskowie dostatek był wielki żywności i potrzeb wojennych, cały bowiem rynsztunek z Niemiec i innych krajów sprowadzony, tam złożony został. Podkopawszy się blisko miasta, można było wprawdzie odrazu gwałtowny szturm przypuścić i próbować za jednym zamachem zgnieść siłę nieprzyjacielską, ale próba ta tak królowi, jak i Zamoyskiemu, wielce niebezpieczną się być zdawała, ile że do tego, aby pożądanego skutku odnieść, potrzeba było mieć piechotę w czwórnasób silniejszą, a tu jeszcze i prochu brakowało zapasy bowiem na to oblężenie przygotowane przez niedbalstwo strzegących je, ogniem splonęły. Król chciał już nawet odstąpić od Pskowa i iść wprost ku Nowogrodowi, który mniej trudnym do zdobycia mniemano, ale Zamoyski odwiódł go od tych zamiarów, przekładając, jako konieczne pod Pskowem wytrwać należy, ile że odstąpienie od rozpoczętego dzieła nieprzyjacielowi dodałoby otuchy a w wojsku wielkiego zamieszania stało się powodem. Nie mogąc wszakże walnego szturm przypuścić, ograniczyć się musiano na odpiernaniu nieprzyjacielskich wycieczek, na prowadzeniu dalszem oblężniczych robót a wresz-

zakwalifikowane przez specjalny komitet, a nie roboty dyletantów i uczennic.

Ponieważ rozdzielenie niewielkiej kwoty pomiędzy licznych uczestników nikomu nie przyniosłoby pożytku, proponowałem czysty dochód z wystawy przeznaczyć na cel ogólny, np. na budowę gmachu Towarzystwa sztuk pięknych, na wsparcia dla artystów złożonych chorobą, lub wreszcie kapitalizować przez lat kilka na utworzenie stypendjum.

W tej formie i na tych zasadach urządzona wystawa szkiców byłaby wystawą malarzy artystów, a nie malarzy przedsiębiorców.

= Z Towarzystwa cyklistów.

Dnia 16-go b. m., jednocześnie z zamknięciem letniego budynku i toru, odbędzie się ogólne zebranie członków warszawskiego Towarzystwa cyklistów.

Na zebraniu tem będą dyskutowane następujące wnioski:

Odnajęcia oszklonej sali przy ogrodzie Belle-vue, dla urządzenia tam toru zimowego.

Urządzenie lokalu zimowego przy tejże ulicy i zaopatrzenie go w przedmioty sportu i rozrywki.

Obniżenie dotychczasowej opłaty od członków, jako zbyt wysokiej i utrudniającej liczniejszy zapis kandydatów.

Czwarty wniosek dotyczy przyszłorocznych wyścigów publicznych, tudzież wyszukania środków na budowę własnego gmachu i urządzenie stałego toru welocypedowego.

Powyższe projekta, zresztą przez ogół uczestników już zaaprobowane, wymagają jedynie uchwały formalnej.

= Projekt nowego sportu.

Pan N. Fedorowicz, warszawianin, od lat kilku zamieszkały w Londynie, z kąd świeżo powrócił, krąży się energicznie około utworzenia stowarzyszenia *skating-ring'u*.

Będąc członkiem takiegoż klubu w Londynie, p. F. posiada gotową ustawę i instrukcje, które przedstawi pod zatwierdzenie władzy.

= Prawdziwa ironja!

Z tym wykrzyknikiem, bardzo słusznie użytym, jedna z fabryk cukru komunikuje nam odebrane przez nią prawie jednocześnie dwa drukowane cenniki.

Jeden z nich pochodzi z Berlina od firmy Artura Koppla, fabrykanta kolejek przenośnych i stałych, drugi z Łodzi od fabryki pił i szlifierni Wenzla Matiatko.

Okólnik berliński, wraz z dołączonym do niego listem, skreślony jest zupełnie poprawnie w języku polskim, drugi, łódzki, zredagowany jest w całości w języku niemieckim, a nawet w adresie wystrzegano się użyć mowy krajowej.

Jednocześnie zatem, kiedy przemysł niemiecki z swojej własnej siedziby stara się nas ująć przez używanie naszego języka, tenże sam przemysł rozgłoszony i spanoszony u nas, uraga nam używaniem niemieczyny.

= Komiwojażer angielski.

Przed kilku dniami bawił w naszym mieście, w celach handlowych, agent Morkern, przedstawiciel jednego z największych składów hurtowych galanterji angielskiej w Londynie, pod firmą Brontom et comp.

Ajent, urodzony syn Albjonu, pierwszy raz dopiero przyjechał do Warszawy, a jednak z wszystkimi interesantami najdokładniej porozumiewał się po polsku.

Języka naszego p. Morkern wyuczył się w ciągu trzech lat, gdyż pryncypałowie pod tym tylko warunkiem przyrzekli mu reprezentację swej firmy w Warszawie, Krakowie, Lwowie i Poznaniu.

Jest to już zwyczajem Brontom et comp., że ajenci ich muszą posiadać dokładną znajomość języka tych krajów, do których są wysyłani.

Zwyczaj to chwalebny, a zapewne i opłacający się pomysłowej firmie, która nadto na wszelkie korespondencje i zapytania pisane w jakimkolwiek języku, w tymże samym natychmiast odpowiada.

= Czarny katarzyniarz.

Pośród „artystów korbowych” ukazał się od kilku dni murzyn, oryginalnie ubrany w kapelusz z pióropuszem i almawiwę.

Czarny katarzyniarz należał do służby stajennej w cyrku Cinisellogo, a następnie był gdzieś pod Warszawą lokajem.

Sprykrzwszy sobie służbę, został katarzyniarzem.

= Ze względów sanitarnych.

Perjodycznie w różnych porach roku otrzymujemy ekargi na przykre wyziewy, dobywające się z kanału miejskiego, otaczającego park łazienkowski za rogatką belwederską.

Obecnie te zażalenia ponawiają się, a niezawodnie znajdują echo gdzie należy, gdyż wobec grożącej epidemji, podobne źródła zabójczych miazmatów

mogłyby udaremnić wszelkie, z taką troskliwością przedsiębrane przez władzę środki ostrożności.

= Stara sztuka.

Złodziejem udają się niekiedy takie stare podejścia, iż doprawdy trzeba się dziwić łatwości poszkodowanych.

Wczoraj np. w południe do sklepu łociewego Bermana na Nalewkach zgłosiła się jakaś wytwornie ubrana dama i stargowawszy towaru na sumę około 200 rs., prosiła, aby z nią pojechał subjekt, ponieważ zapomniała pieniędzy.

Zyczeniu jej zadosyćczyniono i razem z damą wsiadł w dorożkę subjekt, posiadający pełne zaufanie pryncypała.

Kiedy wjeżdżano z Nalewek w Długą, dama ujrzawszy jakiegoś mężczyznę w średnim wieku, przyzwolicie, a nawet z pewną elegancją ubranego, zatrzymała dorożkę.

— Ach, jak to dobrze, że ciebie spotykam — odzywa się dama, oświadcza, iż zapomniała pieniędzy i prosząc o zastąpienie.

— To jest mój brat, on mnie zastąpi — rzecze wyjaśniająco do subjecka.

Zaczepiony zgadza się na to chętnie, lecz wydobyszy pugilares, powiada:

— A więc panu się należy 178 rs.; mam same storublowe banknoty, proszę więc o resztę.

Subjekt nie miał przy sobie pieniędzy, dama zaś zaczyna się niecierpliwie tym postojem i proponuje, aby załatwiono rachunek bez niej, śpieszy się bowiem do domu i skinawszy na dorożkarza, aby jechał dalej, zostawia subjecka z bratem.

— Wróćmy więc do sklepu — powiada „brat” — tam otrzymam resztę, prowadź pan naprzód.

Subjekt, nie nie podejrzewając, poszedł pierwszy, zaledwie jednak zrobił kilkanaście kroków i obejrzał się za siebie, towarzyszącego mu pana już nie było.

Przerażony zwraca się śpiesznie, rozgląda na wszystkie strony, lecz nieznajomy ulotnił się jak kamfora.

Biedny subjekt rozpytywał się policjanów, przechodniów, nikt jednak opisywanego jegomościa nie zauważył.

Była to więc para złodziejska, która według z góry ułożonego planu odegrała całą komedię.

Na nieszczeście subjekt nie zauważył nawet numeru dorożki, którą elegancka złodziejka towar uwiozła, wszelki więc ślad został zatarty.

= Kradzieże.

Z mieszkania H. Szulmana pod nrem 16-ym na Karmelickiej skradziono klejnoty wartości kilkusset rubli. — Zamieszkałemu w hotelu niemieckim Bazylemu Krewcowowi na Widok pod nrem 14-ym skradziono z kieszeni pudełko zawierające koleżki z brylantami wartości 200 rs. — W kościele po-reformackim p. W. Borzykiem skradziono złoty zegarek z taką dewizką.

= Napaść.

W dniu wczorajszym o zmroku, Antoni Walery w przejeździe przez ulicę Piwną został napadnięty przez mężczyznę i kobietę, którzy go chcieli ograbić.

Walery zawałał o pomoc, zanim jednak policja nadeszła został ciężko pobity i tak ciężko zraniony tępem narzędziem w głowę, iż stracił przytomność.

Walerego odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

Ze sprawców napadu została ujęta kobieta, Sara Braun.

Odprowadzona do cyrkułu, towarzysza zbrodniczej napaści nie chce wskazać.

Śledztwo, celem odnalezienia rabusia, zostało zarządzone.

= Zajęcie w ogrodzie.

W dniu wczorajszym w samo południe w Saskim ogrodzie do przechodzącego A. C. zbliżyła się jakaś kobieta i wymierzyła mu policzek.

Uderzony poczuł bić kobietę laską.

Dziwnemu widowisku bójki połączonej ze słownymi obelgami dwojga ludzi przyzwolicie ubranych, przyglądało się sporo osób.

Nareszcie zjawiła się policja, która rozdzieliwszy walczących, odprowadziła do cyrkułu, celem pociągnięcia za zamieszanie spokoju publicznego do odpowiedzialności sądowej.

= Samobójstwo.

W dniu wczorajszym na Prostej pod nrem 2-im mieszkający zostali zaalarmowani hukiem wystrzału z broni palnej.

Po sprawdzeniu okazało się, iż wystrzał pochodził z mieszkania Bronisława Irzykowskiego, oficjalisty prywatnego.

Kiedy otworzono drzwi lokalu, J. został znaleziony nieżywym.

Kula rewolwerowa większego kalibru utkwiała w sercu.

Przyczyna samobójstwa nie jest zbadana, a na godzinę przed wypadkiem Irzykowski rozmawiał z kilku osobami, niezem nie zdradzając ponurego zamiaru.

Zwłoki samobójcy zabezpieczono celem wyprowadzenia śledztwa sądowego.

= Otrucie.

W dniu wczorajszym na Złotej pod nrem 44-ym pani Aleksandra Jadowna, żona lekarza wojskowego, nagle zachorowała.

Wzwołany pod nieobecność męża lekarz stwierdził fakt otrucia kwasem karbolowym.

Chorą, po udzieleniu doraźnej pomocy, odwieziono do szpitala ujazdowskiego.

Przyczyna otrucia dotychczas niewiadoma.

Śledztwo zostało zarządzone, życiu zaś pani J. grozi niebezpieczeństwo.

= Przejechał.

Na Senatorskiej wóz roboczy przejechał Mikołaja Wawrowskiego, który poniósł ciężkie obrażenia na całym ciele. Z tego samego powodu na Mokotowskie Zofja Szelażkiewiczowa uległa złamaniu nogi.

= Pierwszy wypadek cholery w Odesie.

We czwartek, dnia 7-go b. m., jak donosi *Kijew*, w drodze do Odesy zasłabła pani Nilus.

Przywołany na stacji w Odesie dr. Grabowski, orzekł, iż chora zdradza niewątpliwie wszelkie symptomata cholery.

Umieszczono ją w oddzielnym pokoju stacyjnym, gdzie też wkrótce zmarła.

Wagon, którym przyjechała p. Nilus, poddano ścisłej dezynfekcji, a następnie usunięto na boczną linię, zdala od wszelkich innych.

Dyrekcja wydała również polecenie, aby wagon przez dni 10 nie był używany.

= Jeszcze o kradzieży w Busku.

Przed kilku dniami podaliśmy według *Gaz. kiel.* wiadomość o znacznej kradzieży klejnotów, popełnionej w Busku; otóż obecnie taż sama gazeta uzupełnia podaną wiadomość kilkoma szczegółami.

Wartość skradzionych klejnotów została zredukowaną do 8000 rubli, ponieważ część brylantów była imitacją.

Właścicielem kosztowności jest p. Cassius, a służący nazywa się Józef Sieradzki.

Kosztowności są już wszystkie zgromadzone, brakuje tylko jednej broszy, którą S. sprzedał żydowi z Chmielnika.

= Z teatrów prowincjonalnych.

Bawiący w Radomiu p. Puchniewski zamierza wystawić niezadługo „Lenę”, dramat w 4-ach aktach, odznaczony na konkursie imienia Bogusławskiego i „Księżniczkę zaczarowaną”, obrazek sceniczny w 1-ym akcie.

Obiedwie sztuki są pióra p. Marjana Jasieńczyka (Wacława Karczewskiego).

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Konserwowanie pomidorów.

Z powodu wzmianki autora wskazówki, zamieszczonej w nrze 274 ym, o trudności przechowywania pomidorów, czytelniczka nasza pani M. R. przesyła nam środek wypróbowany, konserwujący pomidory przez rok cały. Należy zagotować wodę z taką ilością soli, by po wystudzeniu wrzucone jajko wypłynęło na wierzch i tą wodą, czyli ropą, zalać pomidory, ułożone w faszce dębowej, przykryć denkiem, a w potrzebie używać tak, jak świeżych. Pod koniec roku są trochę zasłone, mniej ich więc brać należy lub nie solić potrawy.

— Złożono w redakcji *Kurjera warszawskiego*:

Na wpisy dla niezamożnych uczniów.

W. K. rs. 1, Wacława L. rs. 3, dyr. Temler Karol zebrane w resursie obywatelskiej rs. 160, Z. T. H. rs. 3.

Na pomnik dla s. p. Jana Królikowskiego.

Redakcja „Kolejów” rs. 4 kop. 27, M. K. rs. 1.

— K. R. na intencję odebrania należnych mu pieniędzy rs. 50 na budowę kościoła Wszystkich Świętych na Grzybowie.

NEKROLOGJA.

† We środę, to jest dnia 13-go października r. b., o godzinie 3-iej zrana, w kościele powązkowskim odprawioną zostanie msza święta za dusze s. p. Stanisława i Eugenji Klickich, a to z legatu przez niegdy Engenję Klicką uczynionego, o czem rektor kościoła powązkowskiego interesowanych zawiadania. —1225—

† Jutro, to jest dnia 13-go października r. b., o godzinie 10-iej zrana, w kościele Przemienienia Pańskiego przy ulicy Miodowej, odbędzie się żałobne nabożeństwo za spokój dusz s. p. Anny i Wincentego małżonków Markowiczów, na które pozostała córka zaprasza. —3487—

† Za duszę s. p. Florjana Kwasioborskiego, b. sądziego b. trybunału warszawskiego, jako w wigilję 11-iej oktawy miesięcznej zgonu, odbędzie się dnia 14-go października r. b., to jest we czwartek, żałobne nabożeństwo o godzinie 10-iej zrana w kościele św. Józefa Oblubieńca (po-karmelickim) na Krakowskim-Przedmieściu, na które nietylko w żalu żona z synem zaprasza krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych zmarłego. —3485—

† We środę, tj. dnia 13-go października r. b., w kaplicy kościoła św. Józefa Oblubieńca (po-karmelickim) na Krakowskim-Przedmieściu, o godzinie 9-iej zrana odbędzie się msza święta żałobna za duszę s. p. Józefa Sienkowskiego, urzędnika drogi żel. warsz.-bydgoskiej, zmarłego w mieście Kutnie w dniu 17-ym września r. b., na które pozostały brat zaprasza przyjaciół, znajomych i kolegów. —3477—

† Wszystkim, którzy w dniu 9-ym b. m. raczyli przyjąć udział w oddaniu ostatniej posługi ukochanej córce i siostrze naszej s. p. Wandzie Engelberg, szan. ks. Matuszewskiemu i Dmochowskiemu, alumnom seminarjum, oraz pp. artystom teatru za wykonanie pieśni przy grobie, składamy najserdeczniejsze podziękowanie.

—3474—

Redakcja i redaktorstwo.

Redaktor Wacław Szymanowski. — Wydawca Gustaw Gebethner.